

LĒMUMI

PADOMES LĒMUMS 2010/765/KĀDP

(2010. gada 2. decembris)

par ES rīcību, apkarojot kājnieku ieroču un vieglo ieroču (VIKI) nelikumīgu tirdzniecību, izmantojot aviotransportu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienību un jo īpaši tā 26. panta 2. punktu,

tā kā:

- (1) Padome 2003. gada 13. decembrī pieņēma Eiropas Drošības stratēģiju, kurā apzināti pieci galvenie problēmjautājumi, ar kuriem Savienībai nāksies saskarties: terorisms, masu iznīcināšanas ieroču izplatīšana, reģiona mēroga konflikti, valstu sabrukšana un organizētā noziedzība. Četru no šo piecu problēmjautājumu būtiskākais aspekts ir sekas, ko rada kājnieku ieroču un vieglo ieroču (VIKI) nelikumīga ražošana, pārvadāšana un aprīte, kā arī šo ieroču pārmērīga uzkrāšana un nekontrolēta izplatīšana.
- (2) Padome 2005. gada 15. un 16. decembrī pieņēma ES Stratēģiju VIKI, kā arī to munīcijas nelikumīgas uzkrāšanas un tirdzniecības apkarošanai (ES VIKI stratēģija). Ar ES VIKI stratēģiju sekmē tādas politikas izstrādi, ar ko aktīvi apkaro VIKI nelikumīgas tirdzniecības tīklu (nelikumīgus starpniekus un pārvadātājus), kas izmanto Savienības gaisa telpu, sauszemes teritorijas un jūras teritorijas, un to panāk, izstrādājot attiecīgus brīdināšanas un sadarbības mehānismus.
- (3) Tāpat ES VIKI stratēģijas rīcības plānā uzsvērts tas, ka ir jāuzlabo krīzes pārvarēšanas misiju iedarbība, iekļaujot to pilnvarās pasākumus, kuru mērķis ir robežkontroles izveide (vai arī konflikta zonas gaisa telpas, sauszemes un jūras teritorijas kontrole) un atbrūošana.
- (4) ES Padomes Vispārējās atbrūošanās un ieroču kontroles jautājumu darba grupa (CODUN) un ES Apvienotais situāciju centrs (SitCen) kopš 2007. gada ir izstrādājuši ES ierosmi, lai apkarotu VIKI nelikumīgu tirdzniecību, izmantojot aviotransportu, šajā nolūkā uzlabojot dalībvalstu apmaiņu ar noderīgu informāciju par aizdomās turētiem aviopārvadātājiem. Izstrādājot šādu informācijas apmaiņas sistēmu, CODUN un SitCen sadarbojās ar Stok-

holmas Starptautisko miera pētniecības institūtu (*Stockholm International Peace Research Institute – SIPRI*) un tā projektu cīņai pret nelikumīgu tirdzniecību (*Countering Illicit Trafficking – Mechanism Assessment Project – CIT-MAP*). Saistībā ar minēto ierosmi CODUN nesēn piekrita apsvērt veidus, kā šo ES ierosmi padarīt darbotiespējīgu un efektīvāku, laikus atjauninot un apstrādājot būtiskāko informāciju.

- (5) Arī citas starptautiskas un reģionālas organizācijas ir atzinušas apdraudējumu, ko starptautiskai drošībai rada VIKI nelikumīga tirdzniecība, izmantojot aviotransportu. EDSO Forums par drošību un sadarbību 2007. gadā sasauca īpašu šim jautājumam veltītu sanāksmi, bet EDSO parlamentārā asambleja 2008. gadā pieņēma rezolūciju, kurā aicināja pabeigt, apstiprināt un īstenot EDSO Paraugprakses ceļvedi par VIKI nelikumīgiem pārvadājumiem, izmantojot aviotransportu. Līdzīgi arī Vasenāras mehānismā iesaistītās valstis 2007. gadā pieņēma "Paraugpraksi, kā novērst destabilizējošu VIKI nodošanu, izmantojot aviotransportu". Turklāt vairākos ANO Drošības padomes Sankciju komitejas ekspertu grupas ziņojumos par Rietumāfriku un Lielo ezeru reģionu ir atkārtoti norādīts, ka ievērojama nozīme VIKI nelikumīgā tirdzniecībā ir kravu aviopārvadājumu uzņēmumiem.
- (6) Šajā lēmumā paredzētās rīcības mērķis nav uzlabot aviotransporta drošību,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

1. Lai īstenotu ES stratēģiju VIKI un to munīcijas nelikumīgas uzkrāšanas un tirdzniecības apkarošanai (ES VIKI stratēģija), Savienībai būtu jātiecas sasniegt šādus mērķus:

- a) uzlabot attiecīgo krīzes pārvarēšanas misiju, starptautisko un trešo valstu iestāžu un dalībvalstu rīcībā esošos līdzekļus un metodes, lai efektīvāk apzinātu un atklātu aizdomās turētus kravas lidaparātus, kas varētu būt iesaistīti VIKI nelikumīgā tirdzniecībā, izmantojot aviotransportu, trešās valstīs vai arī pārvadājumos uz trešām valstīm un no tām;

b) paaugstināt attiecīgu starptautisko un valstu speciālistu informētību un tehniskās zināšanas par paraugpraksi tādās jomās kā novērošana, atklāšana un riska pārvaldības analīze attiecībā uz kravu aviopārvadātājiem, par kuriem ir aizdomas, ka tie ir iesaistīti VIKI tirdzniecībā, izmantojot aviotransportu, trešās valstīs vai arī pārvadājumos uz un no tām.

2. Lai sasniegtu 1. punktā minēto mērķi, Savienība veic šādus pasākumus:

a) tirdzniecības, izmantojot aviotransportu, riska pārvaldības izmēģinājuma programmatūras izstrāde un testēšana darba apstākļos attiecīgu krīzes pārvarēšanas misiju, kā arī starptautisku un valsts iestāžu vajadzībām, tostarp regulāri atjauninātas datubāzes izstrāde un testēšana, kurā, *inter alia*, glabātu datus par aviopārvadātājiem, lidaparātiem, reģistrācijas numuriem un pārvadājumu maršrutiem;

b) drošas riska pārvaldības un informācijas izplatīšanas izmēģinājuma sistēmas izstrāde un testēšana darba apstākļos;

c) rokasgrāmatas un papildu apmācību materiālu sagatavošana un izdošana, kā arī tehniska atbalsta nodrošināšana, lai atvieglinātu izmēģinājuma programmatūras un drošas riska pārvaldības un informācijas sistēmas izmantošanu un pielāgošanu, tostarp rīkojot reģionālus apmācību seminārus attiecīgām krīzes pārvarēšanas misijām un starptautiskām un valstu iestādēm.

Sīki izstrādāts projekta apraksts ir izklāstīts pielikumā.

2. pants

1. Par šā lēmuma īstenošanu atbild Savienības Augstais pārstāvis ārlietās un drošības politikas jautājumos (AP).

2. Šā lēmuma 1. panta 2. punktā minēto projektu tehnisku īstenošanu veic SIPRI.

3. SIPRI veic šo uzdevumu AP pārziņā. Šajā nolūkā AP ar SIPRI panāk vajadzīgās vienošanās.

3. pants

1. Finanšu atsaucē summa 1. panta 2. punktā minētā projekta īstenošanai ir EUR 900 000.

2. Izdevumus, ko finansē no 1. punktā minētās summas, pārvalda saskaņā ar procedūrām un noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam.

3. Komisija pārbauda 1. punktā minēto izdevumu pienācīgu pārvaldību. Šajā nolūkā tā ar SIPRI noslēdz finansējuma nolīgumu. Nolīgumā paredz, ka SIPRI ir jānodrošina Savienības ieguldījuma publiskums, kas ir samērā ar ieguldījuma apjomu.

4. Šā panta 3. punktā minēto finansējuma nolīgumu Komisija cenšas noslēgt cik drīz vien iespējams pēc šā lēmuma stāšanās spēkā. Tā ziņo Padomei par jebkādam grūtībām šajā procesā, kā arī par finansējuma nolīguma noslēgšanas dienu.

4. pants

AP ziņo Padomei par šā lēmuma īstenošanu, pamatojoties uz SIPRI regulāri reizi divos mēnešos sagatavotajiem pārskata ziņojumiem. Padome veic izvērtēšanu, pamatojoties uz minētajiem ziņojumiem. Komisija ziņo par 1. panta 2. punktā minētā projekta īstenošanas finanšu aspektiem.

5. pants

1. Šis lēmums stājas spēkā tā pieņemšanas dienā.

2. Šis lēmums zaudē spēku 24 mēnešus pēc 3. panta 3. punktā minētā finansējuma nolīguma noslēgšanas vai sešus mēnešus pēc tā pieņemšanas, ja šajā laikposmā minēto finansējuma nolīgumu nenoslēdz.

6. pants

Šo lēmumu publicē Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

Briselē, 2010. gada 2. decembrī

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
M. WATHELET

PIELIKUMS

1. Vispārējs regulējums

Šā lēmuma pamatā ir CODUN ierosme, ar kuru pievēršas apdraudējumam, ko rada VIKI un citu destabilizējošu preču nelikumīga tirdzniecība, izmantojot aviotransportu. Saistībā ar minēto CODUN ierosmi šis lēmums ir turpinājums Padomes projektiem, ko tā īstenojusi sadarbībā ar SitCen, Budapeštas klubu un SIPRI. Šajā lēmumā paredzēta programmatūra, izmēģinājuma īstenošanas sistēmas, apmācību un informācijas programmas attiecīgām krīzes pārvarēšanas misijām, kā arī starptautiskām un valstu iestādēm, lai labāk pārraudzītu, atjauninātu un izplatītu informāciju par aizdomās turētiem kravu aviopārvadātājiem, kuri darbojas Āfrikā un citos reģionos. Īstenojot šo lēmumu, vajadzētu nodrošināt pienācīgu saskaņotību ar citiem saistītiem projektiem, kurus finansē no Kopienas programmām, un citiem Padomes lēmumiem, lai pastiprinātu Savienības rīcības ietekmi, apkarojot VIKI nelikumīgu tirdzniecību.

2. Mērķi

Turpinājumā aprakstītos projektus īsteno trīs jomās, ko apzinājusi CODUN un citas ieinteresētās personas, kas iesaistītas ES ierosmē par cīņu pret VIKI tirdzniecību, izmantojot aviotransportu:

- a) jāizstrādā droša sistēma, kurā būtu pieejamas atjauninātas ziņas par uzņēmumiem un lidaparātiem, kuri pastāvīgi pārrēģistrē pamatlīdzekļus un maina darbības vietu, tādējādi cenšoties izvairīties no atklāšanas;
- b) jānodrošina riska pārvaldības programmatūra un apmācības, lai attiecīgas krīzes pārvarēšanas misijas, kā arī starptautiskās un valstu iestādes varētu efektīvāk novērot un atklāt arvien pieaugošo kravu aviopārvadātāju skaitu, attiecībā uz kuriem ir aizdomas, ka tie ir iesaistīti VIKI tirdzniecībā vai citu destabilizējošu preču pārvadāšanā, izmantojot aviotransportu;
- c) jānodrošina apmācības un tehnisks atbalsts, un informācija daudzpusējām organizācijām, misijām, reģionālām struktūrām un valstīm Āfrikā un citos reģionos, lai stiprinātu to spēju novērot un atklāt personas, kas iesaistītas VIKI tirdzniecībā vai citu destabilizējošu preču pārvadāšanā, izmantojot aviotransportu.

3. Projektu apraksts

- 3.1. 1. projekts – programmatūras pakotnes izstrāde un izmēģinājuma projekta īstenošana saistībā ar pārraudzību, atjaunināšanu un izplatīšanu, ko veic attiecībā uz informāciju par kravu aviopārvadātājiem, par kuriem ir aizdomas, ka tie ir iesaistīti VIKI nelikumīgā tirdzniecībā

3.1.1. Projekta mērķis

Projekta mērķis ir uzlabot attiecīgo krīzes pārvarēšanas misiju, starptautisko un trešo valstu iestāžu un dalībvalstu rīcībā esošos līdzekļus un metodes, lai efektīvāk apzinātu un atklātu aizdomās turētus kravas lidaparātus, kas varētu būt iesaistīti VIKI nelikumīgā tirdzniecībā, izmantojot aviotransportu, trešās valstīs, kā arī pārvadājumos uz trešām valstīm un no tām.

3.1.2. Projekta apraksts

Saistībā ar šo projektu veiks šādas darbības:

- a) tirdzniecības, izmantojot aviotransportu, riska pārvaldības programmatūras pakotnes izstrāde daudzpusējām organizācijām, misijām un noteiktām trešām valstīm;
- b) drošas riska pārvaldības un informācijas izplatīšanas izmēģinājuma sistēmas pakotnes izstrāde;
- c) programmatūras pakotnes testēšana darba apstākļos, apspriežoties ar AP un attiecīgām Padomes struktūrām;
- d) informācijas izplatīšanas sistēmas pakotnes testēšana darba apstākļos, apspriežoties ar AP un attiecīgām Padomes struktūrām;
- e) rokasgrāmatas un papildu apmācību materiālu sagatavošana, lai attiecīgām krīzes pārvarēšanas misijām, starptautiskām un trešo valstu iestādēm un dalībvalstīm atvieglinātu a) un b) apakšpunktā aprakstīto sistēmu lietošanu un pieņemšanu;
- f) iepazīstināšana ar programmatūras galīgo versiju un ar to saistīto rokasgrāmatu un apmācību materiāliem noslēguma seminārā, uz kuru ielūgs attiecīgas ieinteresētās personas (līdz 80 cilvēku).

Projektu AP vadībā īsteno atbilstīgā laikposmā, ņemot vērā vajadzību apspriesties ar dažādajām ieinteresētajām personām. Projektu īsteno sešos posmos.

Sagatavošanas posms

SIPRI, apspriežoties ar attiecīgām Padomes struktūrām un AP vadībā, izstrādās programmatūras pakotni, riska pārvaldības rīkus, kā arī informācijas un sīkāk sadalītu datu izplatīšanas sistēmas pakotni, izmantojot attiecīgus informācijas tehnoloģiju risinājumus.

Datu ievades posms

Izmantojot informāciju vienīgi no atvērtiem datu avotiem, projekta gaitā ievadīs datus no attiecīgiem avotiem, izveidojot visaptverošas datubāzes, kas spēs sniegt pietiekamu informāciju, lai atbalstītu precīzu riska pārvaldību, atklāšanu un rīku profilēšanu.

Izvērtēšanas posms

SIPRI, apspriežoties ar attiecīgām Padomes struktūrām un AP vadībā, izvērtēs dažādas vietas, reģionus, organizācijas un misijas, kurās varētu piemērotos apstākļos veikt izmēģinājuma pakotnes testēšanu darbībā, izmantojot atvērtā avota datus.

Darbības testēšanas posms

SIPRI, apspriežoties ar attiecīgām Padomes struktūrām un AP vadībā, īsteno darības testēšanas posmu, sadarbojoties ar izvērtēšanas posmā izvēlētiem partneriem.

Novērtēšanas un pielāgošanas posms

Pēc tam, kad būs pabeigts darbības testēšanas posms, SIPRI novērtēs rezultātus un veiks programmatūras pielāgojumus, ņemot vērā testēšanas posma norisi un tajā gūtās atziņas. Noslēgumā būs izstrādāts darbam gatavs produkts, kuru ar dažādo ieinteresēto personu piekrišanu darīs pieejamu.

Iepazīstināšanas posms

Iepazīstināšana ar programmatūras un apmācību materiālu galīgo versiju notiks tam īpaši rīkotā pasākumā, kurā piedalīsies attiecīgās ieinteresētās personas (līdz 80 cilvēku), kas bija iesaistītas izstrādē un kas būs minētās programmatūras tiešie lietotāji.

3.1.3. Projekta rezultāti

Minētais projekts:

- stiprinās attiecīgu krīzes pārvarēšanas misiju, starptautisko un trešo valstu iestāžu un dalībvalstu spējas novērot tādu kravu aviopārvadātāju darbību, par kuriem ir aizdomas, ka tie veic VIKI tirdzniecību, izmantojot aviotransportu;
- nodrošinās rīkus un izmēģinājuma sistēmas, kas vajadzīgas, lai daudzpusējas organizācijas, misijas un valstis Āfrikā un citos reģionos palielinātu pārtverto ar aviotransportu pārvadāto nelikumīgo VIKI kravu skaitu;
- paaugstinās dalībvalstu spējas drošā veidā apmainīties ar informāciju par kravu aviopārvadātājiem, izmantojot sadalītu datu metodes un citus profilēšanas mehānismus.

3.1.4. Projekta ieguvēji

Ieguvēji no šāda projekta būs attiecīgie darbinieki krīzes pārvarēšanas misijās, kā arī valstu un starptautiskajās iestādēs. Izvēloties konkrētus ieguvējus, kuri veiks izmēģinājuma programmatūras pakotnes testēšanu, tiks ņemti vērā tādi mainīgi apstākļi kā šajā jomā darbojošos Eiropas vai daudzpusēju krīzes pārvarēšanas misiju esamība, vajadzība pilnvērtīgi izmantot resursus, atbalsta pieejamība uz vietas, politiska griba un vietējo un valsts iestāžu spējas apkarot VIKI nelikumīgu tirdzniecību, izmantojot aviotransportu. SIPRI ierosinās iespējamās projekta atbalsta saņēmējus, ko pēc tam saziņā ar kompetentām Padomes struktūrām apstiprinās AP.

2. projekts – ar publikācijām, apmācībām un informācijas kampaņām palielināt informētību par novērošanas, atklāšanas un riska pārvaldības darbībām pret kravu aviopārvadātājiem, kuri ir iesaistīti VIKI tirdzniecībā, izmantojot aviotransportu, un citu destabilizējošu preču apritē

3.2.1. Projekta mērķis

Projekta mērķis ir paaugstināt attiecīgu starptautisko un valstu speciālistu informētību un tehniskās zināšanas par paraugpraksi tādās jomās kā novērošana, atklāšana un riska pārvaldības analīze attiecībā uz kravu aviopārvadātājiem, par kuriem ir aizdomas, ka tie ir iesaistīti VIKI tirdzniecībā, izmantojot aviotransportu.

3.2.2. Projekta apraksts

Saistībā ar šo projektu veiks šādas darbības:

- rokasgrāmatas un papildu apmācību materiālu sagatavošana un izdošana, lai tos izplatītu līdz pat 250 cilvēkiem, kuri strādā daudzpusējās organizācijās, misijās vai valstīs;

- b) rīkos, iespējams, pat trīs reģionālus seminārus, apmācības un informācijas kampaņas aptuveni 80 līdz 100 darbiniekiem, kuri strādā krīzes pārvarēšanas misiju īpašās nodaļās vai vienībās un starptautiskās un trešo valstu iestādēs, un pielietojot tā dēvēto pavairošanas efektu, ko panāk, izdalot apmācību materiālus, kas domāti nākamo pasniedzēju apmācībai;
- c) mācību un informācijas pasākumu rezultātu un novērtējumu apstrādi un, ņemot to vērā, paraugprakses modeļa izstrādi informācijas apmaiņai par šo tematu starp attiecīgiem starptautiskiem un valstu darbiniekiem;
- d) iepazīstināšana ar paraugprakses modeļa izstrādes rezultātiem noslēguma seminārā, uz kuru ielūgs attiecīgās ieinteresētās personas (līdz 80 cilvēku).

3.2.3. Projekta rezultāti

Minētais projekts:

- a) paaugstinās daudzpusēju organizāciju, misiju un valstu personāla paraugprakses zināšanas tādās jomās kā novērošana, atklāšana un riska pārvaldības analīze attiecībā uz kravu aviopārvadātājiem, par kuriem ir aizdomas, ka tie ir iesaistīti VIKI tirdzniecībā, izmantojot aviotransportu, kā arī citu destabilizējošu preču apriti;
- b) sekmēs paraugprakses standartizēšanu šajā jomā, izdodot un izplatot rokasgrāmatu par novērošanas, atklāšanas un riska pārvaldības analīzes metodēm;
- c) būs aizsākums informācijas koordinācijas paraugprakses izveidei, nodrošinot darbiniekiem, kuri strādā krīzes pārvarēšanas misiju īpašās nodaļās vai vienībās un starptautiskās un trešo valstu iestādēs, apmācības un informācijas kampaņas.

3.2.4. Projekta ieguvēji

Ieguvēji no šāda projekta būs attiecīgie darbinieki krīzes pārvarēšanas misijās, kā arī valstu un starptautiskajās iestādēs. Konkrēti šādu apmācību dalībniekus atlasīs no *SIPRI* sagatavota kandidātu saraksta, un tos apstiprinās AP, apspriežoties ar kompetentām Padomes struktūrām.

4. Projektu īstenošanas vietas

Šā pielikuma 3.1. punktā minētajā projektā paredzētās darbības testēšanas un noslēguma semināra vietu, kā arī 3.2. punktā minētā projekta apmācību un informēšanas pasākumu un noslēguma semināra vietu noteiks, ņemot vērā vēlmi pilnvērtīgi izmantot resursus, samazināt oglekļa emisiju ietekmi, kā arī atbalsta pieejamību uz vietas. *SIPRI* sagatavos ieteicamo vietu sarakstu, kas jāapstiprina AP, apspriežoties ar kompetentām Padomes struktūrām.

5. Ilgums

Kopējais projektu ilgums būs 24 mēneši.

6. Īstenotāja struktūra

Tehnisku šā lēmuma īstenošanu uzticēs *SIPRI*. *SIPRI* nodrošinās ES ieguldījuma redzamību un veiks savus uzdevumus AP uzraudzībā.

7. Ziņojumu sniegšana

SIPRI regulāri reizi divos mēnešos un pēc katras aprakstītās darbības beigām sagatavos pārskata ziņojumu. Pārskati būtu jāiesniedz AP vēlākais sešas nedēļas pēc attiecīgo darbību beigām.